

Minna Lehmuskero / PS

11.4.2019

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö 25.2.2019, STM/4652/2018

Eläkejärjestelmien erillisuus -työryhmän raportti

Eläkejärjestelmien erillisuus -työryhmän tavoitteena oli selvittää, olisiko tarkoituksenmukaista ja mahdollista luopua kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien erillisyydestä siten, että kaikki nykyisin näiden järjestelmien piirissä tehty työ vakuutettaisiin työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan. Selvityksen tuli sisältää arvio muutoksen hyödyistä ja haitoista sekä arvio kaikista niistä erikseen selvitettävistä asioista, jotka olisi ratkaistava ennen muutoksen toteuttamista, sekä arvio yhdistymisen toteuttamisen aikataulusta.

Olette pyytänyt meiltä lausuntoa otsikkoasiassa perjantaihin 19.4.2019 mennessä.

Lausuntomme pääkohdat

- Pidämme työryhmän raporttia ehdotuksineen kannatettavana, koska mahdollinen eläkejärjestelmien yhdistäminen tasapainottaisi eläkkeiden rahoitusta pitkällä aikavälillä.
- Työryhmä on työssään selvittänyt huolellisesti ja analyttisesti yhdistymisen edellytyksiä.
- Eläkejärjestelmien yhdistämistä on hyvä lähteä jatkoselvittämään nyt tehdyn selvityksen pohjalta ja työryhmän esittämien reunaehtojen mukaisesti.
- Jatkotyössä on tärkeää, että eläkejärjestelmät sopeutetaan yhdistymiseen asteittain ja riittävällä aikavälillä, ja muutokset tulee tehdä hallitusti. Jatkotyö on syytä tehdä huolella.
- Jatkotyössä tulee kiinnittää huomiota siihen, että mahdollinen eläkejärjestelmien yhdistäminen ei monimutkaistaisi tarpeettomalla tavalla toimeenpanoa ja että yhdistäminen tehdään tasapuolisella ja neutraalilla tavalla.
- Pidämme tärkeänä, että ennen mahdollista eläkejärjestelmien yhdistämistä eläkesäätiö- ja kassalakiuudistus toteutetaan sekä selvitystila- ja konkurssilainsäädäntö uudistetaan.

Minna Lehmuskero / PS

11.4.2019

Työryhmän ehdotus on hyvä pohja jatkotyölle

Nykyinen eläkejärjestelmien erillisuus muodostuu ongelmalliseksi erilaisissa julkisen ja yksityisen puolen välillä tapahtuvissa organisaatiomuutoksissa. Erilaiset hallintorakenteet muuttuvat voimakkaasti ja rakenteellisia uudistuksia on odotettavissa myös tulevaisuudessa. Muutokset vaikuttavat eläkejärjestelmien toimintakenttään ja eläkkeiden rahoitukseen.

Työryhmän työssä on selvitetty laajasti eläkejärjestelmien eroja ja mahdolliseen yhdistymiseen liittyviä kysymyksiä. Tehtyjen selvitysten perusteella työryhmä katsoo, että eläkejärjestelmien yhdistäminen olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Työryhmän raportti sisältää ehdotuksen eläkejärjestelmien yhdistämisen toteutustavasta. Kuntatyöntekijöiden työntekijän eläkelakia (TyEL) vastaava osa eläkkeistä siirrettäisiin TyEL-järjestelmään ja tätä osaa toimeenpanemaan perustettaisiin uusi TyEL-laitos (ns. TyEL-Keva). Jäljelle jäävät TyEL:iä paremmat eläkeoikeudet jäisivät julkisoikeudellisena toimijana toimivaan ns. Julkis-Kevaan. Järjestelmien yhdistäminen toteutettaisiin maksuvaikutuksiltaan neutraalisti niin, ettei järjestelmien rahoituksesta vastaavien maksurasitus pitkän aikavälin tarkastelussa muuttuisi.

Yhdistämisestä alkaen kuntatyöntekijät vakuutettaisiin TyEL:n mukaisesti ja myös heidän eläketurvansa määräytyisi lähtökohtaisesti TyEL:n mukaan. Siirtymäajan jälkeen kilpailu eläkelaitosten kesken avautuisi ja kuntatyönantajilla ja yksityisten alojen työnantajilla olisi samantyyppiset mahdollisuudet järjestää työntekijöiden eläketurva työeläkevakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä.

Pidämme työryhmän raporttia ja ehdotuksia reunaehtoineen kannatettavana. Eläkejärjestelmien yhdistämistä on hyvä lähteä jatkoselvittämään nyt tehdyn selvitystyön pohjalta ja työryhmän esittämien reunaehtojen mukaisesti. Jatkotyö on syytä tehdä huolellisesti.

Jatkotyössä huomioitavia asioita

Yhdistyminen vaatii jatkovalmistelua ja laajaa lainvalmistelua, joissa yhdistymisen yksityiskohtia tarkennetaan. On tärkeää, että eläkejärjestelmät sopeutetaan yhdistymiseen asteittain ja riittävällä aikavälillä, ja muutokset tulee tehdä hallitusti.

Jatkotyöhön jääneistä asioista tulee kiinnittää huomiota TyEL:n työkyvyttömyysmääritelmään siirtymisen tekniseen toteuttamiseen ja uuden perustettavan TyEL-toimijan elinkelpoisuuteen ja kilpailuneutraliteetin varmistamiseen. TyEL:n työkyvyttömyysmääritelmään siirtymisen tekninen toteutus ei saa monimutkaistaa tarpeettomasti toimeenpanoa. Koko eläkejärjestelmän kannalta on tarpeellista varmistaa uuden TyEL-toimijan elinkelpoisuus. Uuden TyEL-toimijan tulee myös olla kilpailukykyinen sen kuitenkään saamatta perusteetonta kilpailuetua.

Minna Lehmuskero / PS

11.4.2019

Mahdollinen eläkejärjestelmien yhdistäminen tuottaa uuden toimijan / uusia toimijoita työeläkejärjestelmään. Pidämme tärkeänä, että ennen mahdollista eläkejärjestelmien yhdistämistä eläkesäätiö- ja kassalakiuudistus toteutetaan sekä selvitystila- ja konkurssilainsäädäntö uudistetaan.

Työeläkevakuuttajat TELA ry

Suvi-Anne Siimes
toimitusjohtaja